

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Helyben: Vidéken:
 Egy hóra. . . . I kor. Egy hóra. . . I kor. 50 HIL.
 Negyedévre . . . 2 . . . Negyedévre 4 . . . 50 .

Felolvasó szerkesztő:
REGEDŐS LORÁNT.
 Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és Kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
 Piacz-utca 47. és 48. szám.

Elvhűség és bársonyszék

Debreczen, december 27.

Csütörtök óta, amikor Lukács László mint designált miniszterelnök hagyta el a király dolgozószobáját, lázas izgatottsággal várta az ország közönsége a politikai válság fejleményeit. A fordulatot követő első napok kielégítetlenül hagyták az általános kíváncsiságot. Lukács missziója az első két napon megolajlatlan talány maradt s a designált miniszterelnök vállalkozásának alapjáról a legkülönbözőbb verziók kaptak szárnyra. A találgatásokhoz fűzött kombinációk közül a végsőt vonagló kormány zsoldján élő sajtó organumok azt terjesztették legszívesebben, hogy a Justh Gyula vezérlete alatt álló függetlenségi és 48-as párt most, hogy Lukács László első sorban a velük való megegyezésre törekszik, nem fog tovább olyan rendületlenül ragaszkodni az önálló nemzeti bank követeléséhez, hanem a hatalom eléréséért készséggel fogja megragadni az eléje fálalt formulát, melylyel a bankkérdésben eddig elfoglalt álláspontját megkerüli.

Most, négy nappal Lukács designálása után világos lett a megbízás alapja és ország-világ előtt bebizonyosodott, hogy a függetlenségi és 48-as párt nem áll azon a nagyon süppedékes erkölcsi alapon, mint a Kossuth—Apponyi-párt.

Lukács tárgyalásokat folytatott Justhékka, akik nem voltak kaphatók semmiféle szemfényvesztő formulára, hogy azon keresztül nyeregbe jussanak, hanem ma is épp olyan rendületlenül követelik az önálló nemzeti bank intézménye garanciáit, mint ezelőtt. A függetlenségi párt azt az alapot akarja megteremteni, amelyet harminc esztendő óta egy minisztérium sem tudott megalkotni: azt a szolid bázist, amely nem hazugságokon akar egy mesérséges alkotmányt felépíteni, hanem, amely leszámol végre a rejtejt csapó ajtók rendszerével és nyíltan és becsületesen felárja törekvéseit úgy felfelé, mint lefelé.

Az álfüggetlenségekkel szintén tárgyalt Lukács, de itt már nem talált elvi akadályokra. Egy híradás szerint Kossuth Ferenc a maga és párjának támogatását három miniszteri tárca elnyeréséhez köötte. Ez a föltétel sem lephet meg senkit, éppennygy, amit Justhéknek az elvek mellett való kitartása sem hat a meglepetés erejével. A november hó 11-iki pártszakadás is azért történt, mert Justhék a függetlenségi elvekhez ragaszkodtak, Kossuth—Apponyiék pedig a bársonyszékekhez.

Lukács holnap kihallgatásra megy a királyhoz. Designált miniszterelnöktől értesülhet az uralkodó a két pártvezér kvalitásai között levő különbségekről. A király lathatja, hogy a főmumusban, Justh Gyulában olyan kvalitások rejlenek,

amelyeket sokszor fájdalmasan nélkülözhetett tanácsadóinál: az őszinte, igaz, férfiasan nyílt meggyőződést és az amellett való becsületes megállást. De döntése a másik irányban is szólhat, kielégítheti az elvtagadók gyomorérségét. Ha olyan kormányt akar, amely nem fullasztja az országot a szakadatlan válságok posványába, döntése csak az elvhűség honorálása lehet.

Városi kertészet Debreczenben.

A hortobágyi csárda bérlete.

A jog- és pénzügyi bizottság ma délután tartotta utolsó ülését a decemberi közgyűlés előtt. Az ülés tárgysorozatán mindössze néhány ügy szerepelt, melyek közül nagyobb jelentőségű a városi kertészet létesítéséről szóló szabályrendelet. Debreczen városon nagyon meglátszik, hogy nincsenek szakképzett közgei, akik a város sétányait, parkjait gondoznák s alkalmas helyeken újakat létesítenének. Itten eddig csak pusztítani tudták a fákat, a sétányokat, felháborító barbársággal. A városi kertészet létesítése véget vet ezeknek az állapotoknak.

Az ülésről alábbi tudósítás ad számot:

Az ülésen Vecsey Imre főjegyző elnökölt. Jelen voltak Vargha Elemer dr. tanácsnok, Roncsik Lajos főszámvevő, Márk Endre, Aczél Géza főmérnök, Kernhoffner József, Török Gábor főerdész, Magoss György dr. főügyész, Freund János dr. ifj. Schwartz Vilmos, Komlossy Arthur, Fejér Ferenc dr. és Toth Emil dr. jegyző.

Rege.

Egy kis regébe kezdett
 A kastély asszonya,
 A regével adósom,
 Nem mondta el soha.

„Az ifju szóltalan volt,
 Ábrándos a leány —
 És egymást meg nem értő
 Mindkettő halovány.

Hogy jött a válasz perce
 Bús, ködös reggelen;
 Kezet fogtak, de némán
 S a bútól beteg.

Világba ment az ifju,
 A lány maradt szegény
 Egy sebbel a szívében
 S egy könnyel a szemén.

Oh kedves, drága gyermek!
 Szegény beteg leány . . .
 Mondja el asszonyom,
 Mi történt azután?

„Ószre hervadt a rózsza
 Nem várva több tavaszt;

De mégis más k ifju
 Magával hozta azt.

És azután, — a vége?
 Mondja szép asszonyom:
 Lehet kétszer szeretni
 S feledni boldogan?

. . . Hosszasan rám merengett
 A kastély asszonya . . .
 „A vége nincs megírva —
 S nem mondom el soha!”

Felszeghy Dezső.

A szörnyeteg.

Harmadszor csöngettek az ajtóján és Tresmes Xavier megértette, hogy ajtót kell nyitni. Az idegen megnevezte magát:

— Friedberg báró. Ez a név nem mond önnek semmi, természetesen?
 Tresmer Xavier zavartan nézett az idegenre.

— Egykor sok embert ismertem. Az emlékezetem ma már nem egészen biztos. Különböben csakugyan ön velem van önnek dolga?

— Minden kétséget kizáróan, felelte a

báró. Nem kis fáradságomba került megtalálni az ön lakóimét. De határozottan ön az, akit keresek.

Tekintélylyel beszélt, megnyomta a szóttagokat az ő idegen kiejtésével. Fürkésző tekintetet vetett Xavierre és folytatta:

— Nos. Hirt kell önnek közölnöm. Tresmesné asszony, az ön neje a napokban meghalt.

Xavier összerázkódott.

— Hogy mondta? — kérdezte. A feleségem?

De legott visszanyerte a higgadságát s udvarias közönnnyel jegyezte meg:

— Olyan rég ideje, hogy nem láttuk egymást, hogy már majdnem megfeledkeztem a létezéséről.

— Mindjárt gondoltam, felelte a báró. És titokzatos hangon tette hozzá: Néha keletlenlenséggel jár, ha megfeledkezik az ember róla, hogy a törvény értelmében még mindig nő.

Xavier gondolkozott egy pillanatig.

— Igen, talán nem ismerte el. Bár nem igen látom . . . De ön bizonyosan nemcsak annak az öröme fáradt ide, hogy tudassa velem, hogy özvegy vagyok. És kétségem kívül — ön a nőm barátja, a legjobb barátja volt? Beszélhet. Nem is tudom, hogy mi-

Haas Fülöp és Fiai

Debreczen, Piacz-u. 59. — Gyár: Sopron, Ebergassing.

Szőnyegek. Fügönyök. Terítők. Butorszővetek. Haas lélecsomózott szőnyegek modern és klasszikus stílusban. Közvetlen beszerzési forrás mindenféle valódi keleti szőnyegek részére. Bel- és külföldi tapoták nagyraktára.

Balogh Sándor városi erdész özvegye, férje halála után felkérte a várost, hogy a férje által telepített két és fél hold halápi szőlőt vegye át a város. A törvényhatósági bizottság a kérelem teljesítése mellett volt. A szőlőt Csanak János képviselő és Török Gábor főerdész a város megbízásából felbecsülte s értékét 2250 koronában állapította meg. A bizottság a szőlőért ezt az árt javasolja megadni annak kimondásával, hogy a jövőben a város előzetes jóváhagyása nélkül erdőiben eszközölt telepítéseket nem veszi át.

Ezután a városi kertészet létesítéséről szóló szabályrendeletet került tárgyalás alá. A bizottság a szabályrendelet általánosságban elfogadta, annak kitudásával, hogy városi kertészetre Debreczen városának egészségügyi, szépitési szempontból szüksége van. A városi kertészet feladata utcai fásítások, sétányok, parkok létesítése és fentartása, a város által rendezendő ünnepélyek alkalmával a diszités stb. A városi kertészet céljaira a Nagyerdő alkalmas részén tiz hold földet enged át a város. A kertészet ügyeire egy kertészeti bizottság ügyel, melyben a tanács 3 taggal, a törvényhatósági bizottság 2 taggal és a kívül álló közönség 4 taggal lesz képviselve.

Fésüs Lajos hortobágyi vendéglős beadványban kérte a várost, hogy mivel a hortobágyi csárda használatára 1910. évben lejár, adja a város újabb tiz évre neki bérbe a csárdát. Fésüs a mostani 2700 korona bér helyett 3500 koronát ajánl fel. A bérlet lejártával az általa épített melléképítményeket átengedi ingyen a városnak. A bizottság a bérlet meghosszabbításához hozzájárul 3600 korona évi bérösszegért.

Ezután a hajdulegénység és rendőrlégénység ruházatának ügye került szóba. A ruhák 29 ezer koronába kerültek, 5607 kor. tukiadás lesz. A bizottság a póthitelt a ruhákra megszavazta, kifejezésre juttatva azon kívánságát, hogy a ruhák az új hajdu egyenruhánál izlésesebbek legyenek.

Az ülés ezután véget ért.

Az ellenzékbe vágyok. A Kossuth Ferenc-párt ma este értekezletet tartott, amelyen Kossuth bejelentette, hogy Lukács felkereste őt, támogatását kérte, de programjáról nem nyilatkozott. A pártban izga ott a hangulat s erősen készülnek arra, hogy az ellenzékbe vonuljanak. Apponyi holnap fel is szólal a Házban.

osoda közönyösség, talán a törvényszéki formalitásokról való irtózás gátolt mindkettőnk benne, hogy annak idején valópórt indítsunk. Sem a nőm, sem én, szerencsétlenségünk után, nem mutattunk vágyat rá, hogy újra kezdjük próbálni a házasságot.

— Tudom, felelte hidegen a báró. Tresmesné asszony tájékoztatott e tekintetben. Bécsben ismerkedtem meg vele, hol nevelő volt egy gazdag családnál. A nőmmé akartam őt tenni; a kedvesem lett. Nagyon nemes skrupulusok tartották őt vissza, hogy megszerhesse magát az ön nevével, hogy belépjen az ön családba, melynek a nézetei szigorúak és ósdiak. Jobbnak tartotta engedni a szerelem kevésbé formalista törvényének.

— Legyen, mondta Tresmes. Én rossz férj voltam, jól tudom, hibáim — így bélyegezik a bizonyos bizarr hajlamokat, minők az enyéme volt, — romlásomat idézték elő s arra bírták a feleségemet, hogy minden szó nélkül itt hagyjon. De bármily különösnek tessenek is ön előtt, van még bennem némi respektus a név iránt, amelyet viselek. És köztünk legyen mondva, a helyzet kényes. Mit akar ön tőlem kérni, avagy mit indítványoz?

Némi megvetés tükröződött vissza a báró arcán. A Tresmes arckifejezése ravasz volt.

Megakadtak az önálló banknál.

A Lukács — Justh tárgyalás megszakadt.

Ujból a király elé.

Karácsony első napján, Justh Gyula megszakította a családi körben töltött ünnepét és Budapestre sietett, hogy tárgyalásait megkezdje Lukács Lászlóval, mint már designált miniszterelnökkel.

A tárgyalások vasárnap folytatódtak, de eredményre nem vezettek. Lukács, amikor Bécsből távozott, ugylátszik többféle kártyát hozott a tarsolyában. A két karácsonyi napon folytatott tárgyalások alkalmával már nem mutatott valami nagy közeledést az önálló bank nyílt kérdéséhez s bár programjaként erősen hangzott az önálló gazdasági berendezésre való törekvést, magáról a bankról nem nyilatkozott világosan, sőt mondhatni tartózkodott is ettől.

Lukács Lászlónak Justh Gyulával folytatott két napos tárgyalása tehát nem vezetett eredményre. Ez nem jelenti azt, mintha a tárgyalások végleg megszakadtak volna, sőt a 48-as függetlenségi pártban erősen biznak abban s maga Lukács László is jól tudja, hogy a közel jövőben újból megkezdik a tárgyalásokat.

A tanácskozás sima menetének kardinalis akadályá tehát az önálló bank kérdése volt, amelyben Justh Gyula nem ismert sem tréfát, sem politikai kibúvót. Szó van arról is, hogy a Justh-párt mindenáron magának akarja tudni a *belügyi tárcát* s ez is differenciát támasztott.

Am lássuk a Lukács-tárgyalások másik oldalát is. A designált miniszterelnök sejtetni engedte, hogy ha a tárgyalásokat semmiképpen sem lehet nyelbe ütni, akkor a megoldás második számú részét venné ki a tarsolyból s ez a: *Házfelosztatás lenne.*

— A dolog egyszerű, mondta a báró. Viszonyunkból egy gyermek született. Az ön nevet viseli. Nekem az az óhajom s az ön nevének hasonlóképen, hogy ön ne tegyen lépéseket az apaság tagadása tekintetében.

— Mit? kiáltott fel Tresmes. Apa vagyok tudomom kívül!

A báró egy mosolyt folytott el.

Az imént mondtam, jegyezte meg, hogy néha veszélyes megfedkezni róla, hogy nem szüntünk meg háztartási régime alatt élni.

— Szóval, felelte Tresmer, a gyermek törvénytelen s ezt könnyű lesz megállapíthatnom.

— Epen kéni jöttem önt, hogy ilyesmit ne tegyen. Az ok? Ragaszkodom ehhez a fiukhoz, — mert fiu — ki nem viselheti a nevemet. Azt akarom, hogy törvényes gyermek gyanánt szerepeljen. Akarom, hogy boldog legyen. Nem akarom, gyanu érje születése miatt. Ön el fogja őt ismeri magának. Cserébe ezért, önt nevezem ki a neki szánt vagyon letéteményesül és haszonélvezőjül.

Tresmes elpirult, elsápadt. Sehogy sem érezte magát. Ugy érezte, mintha pofont kapott volna és hogy ez a pofon talpra állította.

— Lehetetlen! dünnyögte.

— Tessék, mondta a báró s egy nagy összegezőről szóló csekket adott át neki.

Lukács László különben érintkezésbe lépett a kormány tagjaival is; Wekerlével, Kossuthal, sőt — egy késői hivatalos jelentés szerint — holnap Andrassy Gyula g.óffal is tanácskozni fog s csak azután utazik Bécsbe a király elé, hogy tárgyalásainak eredményéről referáljon. A legvalószínűbb az, hogy a mostani bécsi audiencia után Lukács utja újból Justhékhoz fog vezetni s remélik azt is, hogy immár teljesebb, pozitívabb eredménnyel fog végződni a tárgyalás. A politika eseményeiről egyébként az alábbi távirati tudósítást adjuk:

A szombati tanácskozás.

Lukács László pnteken mindenekelőtt Justh Gyulát értesítette, hogy a politikai válság ügyében tárgyalni akar vele. Justh, aki a parlamenti szünetet tornyai birtokán óhajtottá tölteni, szombaton délután 2 órakor érkezett meg Budapestre és már délután 4 órakor fogadta Lukács látogatását.

Lukács László mint designált miniszterelnök mutatkozott be a függetlenségi és 48-as párt vezérének és megértette Justh Gyulával, hogy most már a király egyenes megbízásából tárgyal vele. A tanácskozás Justh és Lukács között másfél óra hosszág tartott, aznap, t. i. szombaton azonban sem Justh, sem Lukács nem tettek róla senki előtt sem közléseket.

Bonyodalmak a bank miatt.

Vasárnap reggel Lukács László felkérte Wekerle Sándor miniszterelnököt, Kossuth Ferenc kereskedelemügyi minisztert és Nagy Ferencet, az alkotmánypárt másodelnökét és szintén tárgyalt velük; a néppárttal való érintkezést a designált miniszterelnök nem kereste.

Vasárnap délben Justh Gyula Holló Lajossal és Batthyány Tivadar gróffal tanácskozott és elreferálta nekik a Lukács Lászlóval szombaton folytatott tanácskozás összes részleteit. Justh Gyula, Holló Lajos és Batthyány Tivadar gróf vasárnap este tanácskozássra ültek össze Lukács Lászlóval.

Tresmes körültekintett a nyomorult lakásában, gépiesen tapogatta a zsebeit, melyek üresek voltak, eligondolta, hogy az élet valódi széruma a pénz és hogy pénzt ajánlanak neki és mit is követelnek érte tulajdonképpen? Hogy elnéző, könyörületes legyen... Végig törölte a homlokát, egy nemes frázissal próbálta kifejezni a lelki nagyságát s csak ezt volt képes hebegni:

— Elfogadom.

— Számítottam rá, mondta a báró.

A gyakorlati részletek fölött az értekezés hosszúra nyúlt a két ember közt, iratokot cseréltek ki.

A gondolatra, hogy gazdag, Xavier feledte az apaságát s egy ideig vig életet élt. Egy pecsétes levél Ausztriából keltette a valóságra. Friedberg báró kifejtette előtte, hogy ő különböző okokból külföldre költözik s azt tanácsolta neki, hogy érdeklődjék a fia iránt, ki Bécs környékén egy boldogságban van elhelyezve. Öröme lesz benne, ha látni fogja őt, tette hozzá kajánul. Amint tudom, Tresmesné asszony halála előtt egy levelet hagyott az intézetben az ön részére, melyet át fognak önnek adni, ha ott jelentkezik.

Jó időbe telt, míg Tresmes rászánta magát az utazásra. Az örökös cécókat megunva, kíváncsi lett végre megismerkedni nevének

Házlebontás miatt az összes raktáron levő posztó és gyapjuszövetek gyári áron Wolsz Adolf alul lesznek kiárusítva. DEBRECZEN, Kossuth-utca 1

A négy politikus között sokáig folytak a megbeszélések, melyek azonban nem vezettek megállapodásra. A tárgyalások mindazonáltal nem szakadtak meg, csupán vesztegeltek, mert a bankkérdésben Lukács még nem mondta ki az utolsó szót.

Lukács László ugyanis a tegnapi esti tanácskozás során részletesen kifejtette Justhék előtt az ő kormányzati programját, melynek bázisa: az önálló gazdasági berendezésre való törekvés volna, azonban a bank dolgában nem akceptálja Justhék tételét és csak olyan nyilatkozatot megtételére volna hajlandó, mely tovább is nyitva hagyja ezt a kérdést, támaszkodva a királynak arra az ismeretes kijelentésére, amely szerint a nemzetnek törvénybe iktatott joga, hogy a bankot megcsinálja. Lukácsnak egy ilyen deklarációra való ajánlatát Justh, Holló és Batthyány visszautasították.

A designált miniszterelnök megértette Justhékkel azt is, hogy ha ő velük nem jön létre megállapodás, arra az esetre olyan meghatalmazás is a zsebében van, hogy más kísérletet tegyen. A misszió egyik részét az képezi, hogy a kabinet-alkitást másokkal kísérelje meg, a másik része pedig abban áll, hogy feloszlassa a Házat.

A designált miniszterelnöknek Justh Gyulával, Holló Lajossal és Batthyány Tivadar gróffal folytatott megbeszélései minden kérdésre kiterjeszkedtek, de személyi és tárgyi okok miatt megszakadtak; ha szükséges lesz, Lukács László újból tárgyalásokba fog bocsátkozni Justhékkel.

Lukács a királynál.

Lukács László ma este Bécsbe utazott és holnap délben kihallgatásra megy a királyhoz, hogy beszámoljon eddigi tárgyalásainak lefolyásáról.

Átmeneti kabinet és választások.

A Magyarországi írja holnapi számában:

A függetlenségi- és 48-as párt körében általában pesszimizmatikusan ítélik meg a helyzetet, bár nem lehetetlen,

az örökösével. Bécsbe ért, a megjelölt intézetbe vezettette magát, ott igazolta a kilétét, mire egy ápolónőt adtak melléje, ki siránkozó hangon elbeszélte, hogy ő a legnagyobb gonddal ápolja a gyermeket, de hát a természet roppant mostoha volt hozzá, bár az ur isten kegyelme végzetlen.

Ez a beszéd elrémítette Tresmest. A gyermek bölcsője előtt az a rémület undorra vált. Valóságos szörnyeteg volt a kicsike! Vízfejtel, nyomorék tagokkal, idomtalan viselkedésű befeszített valami. Amint Tresmes elfordult tőle, az ápolónő egy levelet nyújtott át neki, melyet, hogy iszonyát leplezzen, mohón felbontott. A neje irására ismert és olvasta:

„Neked hagyományozom ezt a házastársi boldogságunkat megboszuló emléket. Ez a sarj méltó a névre, melyre oly büszke vagy. És hogy végkép lealacsonyítsalak, kényszerítettedek, hogy elfogadj egy vagyont a kedvesemtől. Mikor e sorokat olvasod, megleszed bosszulva mindazokért szenvedésekért, melyeket nekem okoztal.”

Tresmes kiejtette a levelet a kezéből. E pillanatban a gyermek ásított s valami érthetetlen hebegett.

— Hallja? — mondta kedveskedve az ápolónő, mégis megtanítottuk rá, hogy mondja: „Papa!”

Armane Silvestre.

hogy az utolsó pillanatban honorálni fogják a párt jogos és törvényes kívánalmait és a megoldás ebben az irányban történik meg. Amennyiben nem sikerülne Lukácsnak, hogy a Justh-párttal megegyezzen, így a következő kombinációk merültek föl:

1. Megegyezés Kossuth Ferenczel és az alkotmánypárti elemekkel s így: a Lukács—Kossuth kabinet létrejövetele.

2. Új választások elrendelése átmeneti kabinettel.

3. Darabont-uralom, de ez az eshetőség kizártnak tekinthető, miután a király is fölveten azt hangoztatja, hogy a válságot parlamentáris uton oldani kell.

A körülményekből következőleg, a döntés aligha történik meg újév előtt.

A függetlenségi párt értekezlete.

Justh Gyula ma délután 6 órára értekezletre hívta össze a függetlenségi és 48-as pártot; a képviselők csaknem teljes számban, több mint 180-an jelentek meg. Az értekezlet előtt a pártvezetőség tanácskozással vonult vissza, a párttagok pedig ezalatt csoportokba verődve, izgatottan tárgyalták az eseményeket, melyek azt mutatják, hogy a megegyezés mindezekig nem sikerült.

Az értekezletről, melyet bizalmasnak nyilvánítottak, annyi szivárgott ki, hogy azon Justh Gyula referált a képviselőknek a Lukács-sal folytatott tárgyalások eredménytelenségéről. Justh Gyula nem elégszik meg a Lukács-féle deklarációval és szigorúan ragaszkodik ahhoz is, hogy a belügyminiszeri tárcát Kemény Árpád báró kapja meg. Ezután tíz kültagot választottak be. Az értekezlet fél kilenc órakor ért véget.

A Wekerle-kabinet tanácskozik.

Budapesti tudósítónk táviratozza: A Wekerle-kormány tagjai ma délután tanácskozással vonultak vissza a miniszterelnöki palotában. Politikai körökben úgy hirdették az „utolsó” tanácskozást. A tanácskozáson, amely késő estig tartott, állítólag rengeteg hivatalos ügyet intéztek s olyan forma előkészületeket tettek, amely mindenben a távozásra mutat. Az értekezleten, amelyen részt vett a kormány minden tagja, a politikai helyzettel is foglalkoztak.

A miniszteri értekezletről az alábbi hivatalos kommunikét adták ki:

Ma délután fél négy órakor a miniszterelnöki palotában miniszteri értekezlet volt, amelyen, a távollevő Zichy Aladár és Andrássy Gyula grófokon kívül a kabinetnek valamennyi tagja résztvett. Az értekezleten Wekerle Sándor elnökelt s a tanácskozásba bevonták Sztéryny József államtitkárt is. Az értekezleten rengeteg folyó ügyeket intéztek el s azonkívül megvitatták a kormánynak a politikai válságban történő magatartását.

Lukács nem megy holnap Bécsbe.

Budapesti tudósítónk táviratozza: A Lukács és Justh között lefolyt tárgyalások eredményét regisztráló összes jelentések ellenében a Bud. Tud. ma a következőket jelenti:

— Lukács László és Justh Gyula ma folytatták tárgyalásaikat, de még eredményre nem jutottak. A holnapi nap folyamán Lukács László Andrássy Gyula gróffal fog tanácskozásokat folytatni. Arra nézve, hogy Lukács mikor utazik föl Bécsbe a király elé, elhatározás még nem történt.

A debreceni repülőgép.

Szatke mérnök felolvasása.

Amit ember megtenni tud, hogy a nemzeti fajt minden téren magasra emelje s hogy ezt a jelleget példányképpül állítsa, azt azok, akik a Szatke Ferenc mérnök által rendezett felolvasó estélyen megjelentek, legjobban bizonyíthatják. Az a tűz, az a szeretet, amellyel ez az ember gépéről beszélt, az a fenséges cél, melyet maga elé tűzött, mindnyájunkat arra készítet, hogy kalapemelve álljunk meg úgy az alkotása az első magyar repülőgép előtt, mint előtte mint ember, mint magyar ember előtt.

Minden szavából mit hallottunk a rajongó fajszeretettel beszélt, ő magyar ipar, magyar kéz által óhajtja gépét elkészíteni s nagyon helyesen jegyezvén meg, „nem akarom és nem engedem, hogy idegen versenyzők mikor már elvitték a milliókra rugó magyar pénzt, nekünk csak az üres pezsgős üvegeket és Havanna szivarok gallérait hagyják itt.”

Maga a gép egy fenséges látomány, a mint fehér szárnyait kiterjesztve, belébámul a villannyal világított terembe; szinte érzi az ember, hogy ez a gép kivágyik innen a szabadba, hogy szárnyra kelve, meghódítsa a világot s elrabolja a legszebb, a legfenségesebb glóriát s azt a „magyar” név köré fűzze.

De legszebb és legmegkapóbb volt, a mikor a feltaláló bemutatta, hogyan lehet gépével a leesés és lezuhanás veszélyeit, például motorromlás vagy légszűrőtörés esetén teljesen kiküszöbölni.

Ezt úgy éri el, hogy a repülőgép testében elhelyezett mintegy 84 köbm. ürtartalmu s hidrogén gázzal töltött reservoirból a szárnyakat a veszély pillanatában gázzal tölti meg s e pillanatban a repülőgép légelhajóvá változik s előáll a szabatos, finom, lassu leereszkedik.

Ő tehát nem 200—300 km-es gyorsasággal dobálódzik, hanem a vést küszöböl ki s ezzel hány de hány sóhaj szabadít fel az aggódo lelkekből, mennyi de mennyi vért kimél meg, áldozatot szabadít fel az eddig félelmetesnek hitt repülés harcokai közül.

Ennek az embernek csak rajongása van, hogy ura legyen a légnak s hogy ezt a dicsőségét megoszthassa „magyar” vérei között.

Ezt az embert pártolni kell tőlünk telhető minden módon, mert ez a lekevesebb, amit néki adhatunk, azért, hogy fenséges alkotását nekünk bemutassa.

A kormányzás egyszerűsége az általa feltalált kormányzó dobbal, valamint a kormányok szabatos működése és célszerű elrendezése bámulattal töltötte el a debreceni mérnök egyesületnek jelen volt tagjait s azonnal a kellems és felelhetetlen benyomással távoztak a felolvasó estről, hogy minél előbb és minél hamarabb a légnben keringve lássuk viszont a kitűnő aviatikust, az első magyar repülőgéppel.

Irodalom.

Az Állatvilág című állattani, vadászati és halászati folyóirat legújabb száma mint eddig is, gyönyörű kiállításban és gazdagon illusztrálva jelent meg. A füzet tartalmából felemlíthetjük báró Babarcszyné Jóna Jolán tárcáját, melyben „Idegen vizeken” cím alatt egyik paraguayi vadászkirándulását írja le. Dr. Bolkay István „Képek a newyorki természetrajzi muzeumból” címen ismerteti a világ első muzeuma gyűjteményének néhány kiváló csoportját, — végül Sárosi Várady Ferenc „Állatok a fogságban” című cikkében idegenföldi állatjainak életéből ír le egyet-mást. A szép kiállítású folyóiratot mindenkinek figyelmébe ajánljuk, mutatványszámot pedig szívesen küld

Legjobb a Békési Róza „Csont” szappana.

Az Allatvilág kiadóhivatala (Budapest VII., Damjanich-utca 36).

A modern háziasszony. Utmutatás az otthon berendezésére a modern háztartás vezetésére és a vendéglátás kötelességeire. Ez a címe egy csinosan kiállított karácsonyi ajándéknak alkalmas könyvnek, amelynek az a célja, hogy fiatal asszonyainkat az otthon rendbentartásának minden gondjaiba beavassa. Aki ezt elolvassa, megtanul lakást berendezni, azt tisztán, szépen tartani s a modern egészségápolás eszközeivel a család igazi áldott otthonává tenni. A könyv szerzője Szabóné Nogáll Janka, aki, mikor ilyen utmutató levelet ír az asszonyoknak, írásába beletette mindazokat a vonzó sajátosságokat, amelyek ezt az írónőket jellemzik és hölgyközönségünk kedvencévé avatták. A könyv ára: füzve 2 korona, diszkótésben 3 korona. Megrendelhető az „Erdekes Könyvtár” kiadóhivatalában Budapest, V., Kálmán-utca 2., ugyszintén minden könyvkereskedésben.

A város parlamentje.

A közgyűlés tárgysorozata.

Debrecen város törvényhatósági bizottsága december hó 30-án, csütörtökön délután közgyűlést tart. A közgyűlés tárgysorozatán több érdekes ügy szerepel, köztük öt közigazgatási bizottsági tag választása. A tárgysorozat főbb pontjai itt következnek:

Belügyminiszteri leirat a városi tisztviselők és alkalmazottak jelenlegi és az új szervezési szabályrendeletben megállapított javadalmazása között mutatkozó különbözetnek drágasági pótlék címén megszavazása ügyében kelt közgyűlési határozat jóváhagyása tárgyában. Kereskedelemügyi miniszter leirata a békocsi ipar gyakorlásáról alkotott szabályrendelet módosítása iránt. Arad sz. kir. város és Szabolcs vármegye átírata a 13 vértanu kivégzési helyének megvétele iránt. Szeged sz. kir. város megkeresése a siket-némák oktatása ügyében a képviselőházhoz intézett feliratának pártolása végett.

Zala és Moson vármegyék a cigányügy rendezése tárgyában intézett felirata. Ezzel együtt a rendőrfőkapitánynak ugyanezen ügyre vonatkozó javaslata. Névszerinti szavazások. A közigazgatási bizottságban az év végével kilépés folytán megüresedő öt tagsági helynek választás utján betöltése. Iszáló választmány megalakítása. Tanácsai előterjesztés özv. Balogh Sándornénak szóló ültetvény kértalanítása és gazdasági épületek megváltása iránt beadott kérelmének rendezése iránt. Tanácsai előterjesztés a városházából egyes hivataloknak kihelyezése s ezeknek megfelelő módon, esetleg bérlakásokban elhelyezése végett a felhatalmazás megadása iránt. Tanácsai előterjesztés az utcai villamos ivlámpák kicserélése végett a Ganz és Társa cég által idevonatkozólag tett ajánlat folytán. Tanácsai előterjesztés a köztemető létesítése ügyében. Tanácsai előterjesztés a néhai Papp László volt fogyasztási hivatali főnök jutalék ügyének rendezése iránt.

Tanácsai előterjesztés egy rendőrfogalmazói állásnak kinevezése által betölthetősére engedély megadása iránt. Tanácsai előterjesztés a városi tűzoltóság részére négy vízfordó kocsis beszerzése iránt Gróf Kreith Béla ajánlata Kossuth muzeuma megvétele tárgyában. Medgyaszai Miklós tb. tanácsnok árvaszéki ülnök, dr. Boldizsár Kálmán tb. tanácsnok rendőrfőkapitány és Csáky János vághídi igazgató bejelentései a helybeli pénzügyintézeteknél viselt tisztségeik tudomásul vétele tárgyában. Az utadó 1907—1908. évi zárószámadása. Tanácsai előterjesztés a hajdu- és rendőrlégénység egyenruházatának megrendeléséhez szükséges póthitel engedélyezése iránt. — A rendőrbiztosok felebbezése egyenruházatuk zsinórzatának megállapítása tárgyában hozott tanácsai határozat ellen.

Sűrű válópörök.

*

Elmerülök egy statisztika száraz adataiba, amelyek előttem feküsznek. Angolországból származnak, ahol tudvalevőleg mindenre statisztikát csinálnak, még nagyobb szorgalommal, mint Németországban.

Arról szólnak, hogy a házasság mely éveiben fordulnak elő legsűrűbben a válópörök. Micsoda eredményekre bukannak a statisztikusok! Két év előtt Angolországban és Wallisben a válási keresetnek több mint 65 százaléka olyan házastól származnak, akik már 5—25 esztendeig éltek „boldog házasságban”.

Mielőtt tovább mennénk a különcs statisztikában, hadd idézzem kissé ez adatok tüneménye mellett.

Az ember azt hinné, hogy a szerelmi kiábrándulás ideje lezinkább a házasság első éveire esik. Egyéniségre vonatkozó, vagy jellembeli fogyatkozásokat a mátkaság idejében oly szépen tud palástolni a válogény is, menyasszony is. Ilyenkor ég és föld rózsaszín lángban ég. A virágok illatosabbak, a csillagok tisztábban ragyognak, a vizek pompásabban tündökölnék a szerelem stádiumában. Hogyne volna szebb és édesebb a szerelem is a boldog illúzió e korszakában, amikor a válás megösmérése még nem tépi szét a szerelem tündéri szövetségét szőtt fátyolát. A házasság első éveiben, sokszor első hónapjaiban a válás a legtöbbször szintén brutálisan bánik el a házastól szép illúzióival. Az élet kérelhetetlenül tépi le az álarcokat. A lélek rut, vagy kellemetlen tulajdonosai egymásután domborodnak ki. Itt egy lelki pup, ott egy torzítás. A szerelem eleintén ijedten akarja elhárítani az árnyakat. De sokszor nem megy. A valóság mindig veskosabb eszközökkel dolgozik és végre nincs kitérés többé. Oda van minden remény, minden boldogság és a házastól épügy keresik a menekedést, mint a hajótörtek a mentőcsónakot.

S esodálatos! Abból a statisztikából az tűnik ki, hogy az illúzió teljes lehanyaglása a tulnyomó többségben az ötödik házassági esztendő után áll be. A szerelem kizűdelme a rut benyomások ellen öt esztendeig tart, vagy akkor szoktak a új illúziók áradni más szerelem alakjában? A statisztikus erre vonatkozólag csak a száraz adatokat sorolja fel: tovább nem megy. De bizonyos, hogy az illúzió eloszlásától mindaddig, míg a válópörre nem kerül a sor, sokszor husz esztendeig is eltart.

Amikor a szerelem ilyen sokáig harcol, akkor új szerelemtől más iránt nem igen lehet szó. Akkor csak a lassu, de biztos kiábrándulás teszi semmivé a házasságot, ami bizony elég gyászos jelenség.

Az mind jól van: de hol maradt az asszony ingatagsága? — kérdezheti az olvasó. Ráterünk azonnal. A házasság első évében így folytatta a statisztikus — férfiak és nők körülbelül egyforma számmal indítják a válópört. De husz esztendei házasság után legtöbbszörre az asszonyok akarnak válni.

Mit bizonyít ez? Akárhogy forgassuk, bizony csak azt, hogy az asszony ingatagabb, mint a férfi. Az a régi dolog. Amikor a férfi husz esztendeig van együtt élete párjával, akkor már csak megadja magát sorsának. Nem tribulál, nem demonstrál, nem válik lázadóvá. A végzet akaratában megnyugszik és mondja: „Ha eddig hordtam a keresztet, hordom már tovább.” Az asszony azonban azt mondja: „Jobb későn, mint soha! Nem akarja elfogadni a bűt költött axiomáját, hogy a legtöbb ember buta hangszer a sors ujjá közt, oly hangot ad, milyent billeget. Az asszony a rabságba (ha nem is házasság rabságában) lázadóbb, mint a férfi. Fogháziszigetők nagyon jól

tudják ezt. Mennyivel lázadóbb tehát a házasság bilincsei közt, amikor csak egy végső (s nem is olyan merész) elhatározásra van szükség, hogy a házasság hajótörése után új kikötő után nézzen.

Hogy a válási elhatározás nagy dolog, mutatja az, hogy tulnyomó többségben öt évi házasság után jut legerélyesebb kifejezésre a válási szándék. A balga emberi szív oly készségesen átátja magát esztendőknél, hogy majd csak jóra fordul még minden. Oly szívesen kovácsol reményeket az illúziók eloszlása után is. Hogy ilyen soká, a legtöbb esetben tíz-husz esztendeig is küzködnek magukkal az emberek s ha valószínűleg a botránytól való félelem is hozzájárul. A világ ítélőétől félnek, vagy a szánalomtól, amelytől a legtöbb nő retteg. Különösen a férfibűszkeség óvakodik attól, hogy a házasságnak kulissza-titkait felfedje a világ előtt. Ez lehet a magyarázata annak, hogy a férfi ilyenkor már ritkábban kéri a válást. A nő radikálisabb hajlamai azonban leküzdik ezt az aggodalmat és kész újra harcolni akár a szabadságért, akár új boldogságért.

Sajnos, hogy a statisztika nem terjesztette ki figyelmét arra is, hogy vajjon gyermektelen házasságok esetében hány százalékkal több házastárs kéri a válást. A legtöbb statisztikusnak azonban az a hibája, hogy sommásan bánik el az adatokkal, amelyeknek lelke van.

Államcsiny készült Párisban.

Sötétben a franciák fővárosa.

Automobil hajszá Fülöp herceg után.

Párisban, az ötletes franciák fővárosában, jól értenek ahhoz, hogy miként lehet a nagyon is családias jellegű s így talán nekünk kissé unalmasan ható karácsonyi ünnepeket változatossá tenni. Pataud, a nagy szocialista vezér, aki már annyi kellemetlenséget csinált a párisi rendőrségnek, nem fogy ki a nagy szenzációju ötletekből s leleményességének tárházából újból elővett egy pompás dolgot, amely, ha nem is sikerült teljesen, annyit mindenesetre elért vele, hogy az összes párisi rendőrséget foglalkoztatta.

Pataud egy kis államcsinyt rögtönzött Párisban a szent estén s ezt az újabb trükkjét újból a főváros világitására bázírozta. A szent estén ugyanis, amikor Párisnak ugyszólván minden polgára a színházakban, kávéházakban és vendéglőkben örvendezett az ünnepnek, a főváros területén egy jeladásra kialudtak az összes villanylámpák s a nagy, mozgó Páris bénító sötétségben állott.

Pataud, aki semmiképpen sem barátja a királyoknak, ez egyszer royalistatörekvéseket támogatót. Nem tudni miért, Fülöp orleansi herceget, a francia trónkövetelőt akarta elősegíteni abban, hogy a szent éjszaka Párisba jöhessen, bizonyosan, hogy hiveivel találkozzon.

Pataud már az elmúlt hét elején készítette elő ezt a nagy tervet és pénteken már a rendőrfőnök is tudott arról, hogy Párisra, a mulató Párisra sötétség fog borulni. Intézkedéseket azonban már nem tehetett, de valószínűbb az, hogy nem is tudott tenni.

Értesült azonban a rendőrfőnök arról is, hogy a rögtönzött sötétséggel azt akarja elérni Pataud, hogy Fülöp orle-

Vásároljunk **Ujévi Ujdonságokat Halász Nándor** órák, ékszerész és vésnöknel

DEBRECZEN, PIACZ UTCZA 24.

ánsi herceg, aki Albert belga király udvarában, Brüsszelben tartózkodott, átkar lépni a francia határon, hogy Párisban hívei csoportjával találkozzék. A rendőrfőnök nyomban a miniszterelnököt kereste föl, aki azt az utasítást adta, hogy a belga-francia határra állítsanak fel annyi rendőrséget, amennyit csak Párisban lehet.

A szent estén, pont hét órakor, Párisban egy kis időre elhallgatott a muzsika, a vig nóta, mert az összes villanyos lámpások kialudtak. A rendőrség azonban ezzel nem sokat törődött, hanem a határon a francia trónkövetelőt várta.

Fülöp hercegnek az volt a terve, hogy hatalmas erejű gépével gyorsan megteszi az utat Brüsszeltől Párisig. A szent estére el is érkezett a város határáig, amikor azonban meglátta a francia rendőrség valóságos automobil-hadseregét, megfordította gépét és villámgyorsan visszahajtott Brüsszel fele.

A nagy szenzációju trükknek értelmi szerzőjének a rettegett Pataud-nak nem az utolsó csinnye ez.

Csak nem régen, amikor Mánuel király Párisban tartózkodott, ő rendezte az operaházi villanyos-sztrájkot is.

340 oldalra terjedő naptárunkat csakis előfizetőink kapják díjtalanul. Hátralékosok pedig tartozásuk kiegyenlítése után. Új előfizetők akkor, ha legalább 3 hónapot befizetnek.

Véres harc a vadászokkal.

Agyonlítotték egy erdőrt.

Gyilkosság a halápi határban.

A halápi határban, a hosszupályi kut közelében karácsony első napján rémes gyilkosság történt. Egy vadász és két vadász között folyt a véres harc. A vadászok, akik a karácsonyt arra használták föl, hogy idegen területen szerezzenek tiltott zsákmányt, szembe kerültek a vadászzal, aki az ünnepek alatt is végezte feladatát s különösen ügyelt arra, hogy az ilyenkor garázdálkodó vadászoknak a körmére kop-pintson.

A vadász karácsony napján a halápi határban levő nagycseri erdőben tartotta meg a szokásos körutját, amikor két orvvadászt rajtakapott, hogy tilos területen működnek. A vadász üldözőbe vette az orvvadászokat s ebből rettentő hajsza keletkezett. A vadász, hogy a két orvvadászt megfélemlítse, elsütötte fegyverét, de csak a levegőbe lőtt. Az orvvadászok egyike viszonzta a lövést. Célba vette a vadászt s két lövéssel leterítette. Az agyonlított embert késő délután holtan találták meg a csendőrök s ma már el is fogták a tettest, annak társával együtt.

A nagy feltűnést keltő esetről az alábbi részletes tudósítást adjuk:

Kovács Sándor, a debreczeni vadász-társulat nagycseri vadász, karácsony első nap-

ján, az ő területéhez tartozó cseri erdőben tartott egy kis szemlét, mert karácsony idején sűrűn akadnak az orvvadászok. A halápi határban, a cseri erdőben szembe találkozott Karádi orvvadászzal, aki Imrét Pál és Bodó Andrással együtt portyázott idegen zsákmányra.

Amikor Kovács meglátta, hogy az orvvadászok nyulak után futkosnak, fölemelte puskáját és rájuk kiáltott.

— Adjátok meg magatokat, gazemberek! Az orvvadászok azonban futni kezdtek ki az erdőből s zsákmánnyal együtt. Kovács utánuk vetette magát s amikor a hosszupályi kuthoz érték, a vadász még rájuk kiáltott:

— Adjátok meg magatokat!

Azonban ezek nem állottak meg, mire Kovács elsütötte fegyverét, hogy a menekülőket megriassza. Az orvvadászok közül Karádi visszalépett s Kovácsot a fején találta, utána nyomban még egyszer lőtt s a vadász holtan rogyott össze a bozótban.

A csendőrség csak másnap akadt rá a holttestre s a debreczeni kir. ügyészséghez ma reggel az alábbi táviratban jelentették az esetet.

— Kovács József vadászt lelőtték. Holtan találták a halápi erdőben.

A vizsgálóbíró-ság részéről Tóby István vizsgálóbíró, Deési Gyula kir. ügyész és két törvénytudós orvost kiutaztak a Halápra s megtartották a helyszíni szemlét.

A szerencsétlenül járt vadász hulláját ma beszállították a közpórház halottszobába. A csendőrség még tegnap megindította a nyomozást, amely csakhamar sikerre is vezetett. Először Imrét Pált, a gyilkos társát fogták el, aki bevallotta, hogy Karádi lötte le a vadászt. Néhány órára rá elfogták magát a tettest is s mindkettőjüket ma délután szállították az ügyészségi fogházba.

Színház és Művészet

A színház műsora.

KEDD: Az árendás zsidó, népszínmű, B) bérlet.

SZERDA: Haramiák, dráma, B) bérlet.

CSÜTÖRTÖK: Csöppseg, vígjáték, A) bérlet.

PÉNTEK: Lilliomfi, vígjáték, B) bérlet.

SZOMBAT: Délután Koldusdiák, operett. Este Csikós népszínmű. Bérletszűnet.

VASÁRNAP: Délután Falurossza, népszínmű. Este Gül Baba, operett. Kisbérlet.

Csöppseg. (A színházi iroda jelentése.) Fényes Samu poétikus vígjátékát, mely ezeltől három évvel 25 előadást ért színpadunkon, az igazgatóság újból feleleveníti, a címszerepben Báthori Máriával, kinek ez a szerep legkiválóbb alakításainak egyike. Ambrót ezuttal is Zilahi játsza, aki ebben a szerepben annyi sikert aratott már.

Lilliomfi. (A színházi iroda jelentése.) Hosszabb szűnet újból felelevenítik színházunkban Szigligeti klasszikus énekes vígjátékát, amely egyszersmind a fiatal művészgárda egyik tagjának, Kardos Gézának alkalmat fog szolgáltatni, hogy a címszerepben tehetségének újabb jelét adja. — Szeliemfi Gyöngyi Izsó adja, a híres Szilvai professzor pedans alakjában Árkost, míg a zsörtölődő kocsmáros szerepében Győrért látjuk. A darab női szerepeit Gyöngyi Jolán, Bárdos Irma, Gerő Ida és Szilágyi Berta adják.

HIREK

— **A függetlenségi párt tisztújítása.** A debreceni függetlenségi és 48-as párt holnap délután 3 órakor tartja meg tisztújító közgyűlését az Angol királynő szálloda nagytermében. A párt nagyvalaszimánya ma délután ülést tartott, melyen az intéző bizottság javaslatait egyhangulag elfogadta. A párt ez-

uton is felkéri tagjait, hogy minél nagyobb számban jelenjenek meg a közgyűlésen. Azok a párttagok, kik még meghívót nem kaptak, az utca-előökhöz forduljanak a meghívóért, melyet ott megkapnak. A közgyűlés délután 3 órakor kezdődik.

— **Ülés az egyháznál.** A debreczeni ref. egyház árvügyi bizottsága 1909. december hó 28 án délután ülést tart. Tárty: Folyó ügyek.

— **Védjegy a kutyáknak.** A városi tanács mai ülésén elhatározta, hogy azon kutyák számára, melyeknek tulajdonosai adót fizetnek, bádoglemezből védjegyet készített egy budapesti cégnél. A védjeggyel ellátott kutyákat a sintérek nem fogják el.

— **Fedező ménék.** A földmívelési miniszter értesítette Debreczen városát, hogy a jövő évre a fedező ménék számát 3 ról 5 re emelte.

— **Eljegyzés.** Kedves esz'ádi ünnepély folyt le Karácsony első estélyén Rosner Márton és neje házánál. Ugyanis bájos leánykájuknak Gizikének eljegyzését ünnepelték Bárány Henrik helybeli mű'akatossal.

— **Hat év után kiderült testvérgyilkosság.** Szatmárnémetiből táviratozzák: Felsőszeg szilágy megyei községben 1903. nyarán halt meg a környék egyik leggazdagabb birtokosa: Dusa Péter. Halála után rengeteg vagyonát fia a 28 éves István és leánya a 17 éves Tógya között osztotta föl. A fiatal legénynek, aki akkorában nősült, nagy szüksége volt a pénzre s kapzsi ember lévén, gonosztól sem riadt vissza, hogy az örökségnek a leányra eső részéhez jusson. A temetés után néhány nappal a fiatal Dusa István behatolt huga lakására testvérét megfojtotta s azután felakasztotta, hogy olyan látszata legyen a dolognak, mintha a leány öngyilkos lett volna, Duka István fiatal felesége tudott a gyilkosságról s még akkoron el is mondta az esetet Papp Nikoláj bírónak, aki egyben halottkém is volt.

A bíró azonban, aki jó ismerőse volt a fiatal Dukának elhallgatta a dolgot s a szerencsétlen leányt eltemették annak rendje és módja szerint. Most azonban kiderült a hat évvel ezelőtti elkövetett borzalmas testvér gyilkosság.

A napokban bíróválasztás volt Felsőszeg községben. Duka István a régi bíró Papp Nikoláj ellen dolgozott, akit a község nem is választott meg. Papp ezért bosszúból följelentette Dukát s elmondta az egész hat évvel ezelőtti elkövetett gyilkosságot. Miután a bíró szavait a fiatal gazda felesége is megerősítette, a csendőrség ma letartóztatta Duka Istvánt.

— **Feltört bolt.** Klein Márton Tizenháromváros-utca 13-ik szám alatti lakos s a tócs üzletét az éjjel ismeretlen tettesek feltörték s onnan egy 25 literes tejes kannát elloptak. A rendőrség megindította nyomozást.

— **Arcképleplezés.** A debreczeni izraelita hitközség vasárnap tartott közgyűlésének keretében igen szép és megható ünnepély folyt le. Ugyanis a közgyűlés meg a nyár folyamán elhatározta Katz Jakab volt hitközségi elnök, jelenleg iskolai gondnok és hitközségi tanácsnok arcképének a tanácsterem részére leendő megfestetését. A

Új évre ajándéku!

legalkalmasabbak azok a dísz tárgyak, melyek a **CZUKORKAGYAR** városi üzletében igen olcsón kaphatók. — Honi iparos kézimunkája valamennyi. — **Főtér Tiszapalota.**

kép Rajzó Miklós művészi ecsetének remekként most készült el és Katz Jakab kivánságára minden zajos ünnepeket megelőzően a vasárnapi rendes közgyűlés napirendjének során helyzetet el a tanácssteremben, Balkányi Miklós elnök meleghangú, Katz Jakab kiváló érdemeit igen sikerült hasonlattal méltató beszédének elhangzása mellett. A nagy számban jelen volt közgyűlési tagok részéről meleg ovációban részesített Katz Jakab meghatóan mondott köszönetet az életében elérni egyáltalán nem remélt kitüntetésért és elismerésért, amelynek értékét emeli azon körülmény, hogy éppen születésének hetvenedik évforduló napján jutott neki osztályrészül.

Uj iparvállalat Debreczenben. Mint értesülünk, városunkban ismét egy nagyobb szabású gyár létesül. Ugyanis az *Erzsébet-malom* részvénytársaság igazgatósága elhatározta, hogy malmával kapcsolatban a fővárosi kenyérgyár mintájára egy, a helyi viszonyoknak megfelelő kenyérgyárat rendez be, mely 24 óra alatt 10.000 kilogramm lisztet fog feldolgozni. A kenyérgyárban egész barna, félbarna és fehér kenyér fog előállítani és így mindnyájan meg fogjuk találni a nekünk megfelelő kenyeret. Az árak olcsóbbak lesznek a mai kenyérráknál, mert egyrészt a nagyobb tömegben való készítés, másrészt a kisebb üzemi költség folytán kevesebbe fog kerülni. Hogy pedig a gyár jó, egészséges kenyeret fog készíteni, erre biztosítékot nyújt *Kezély Gyula* dr.-nak, a bábaképezde igazgató-főosztályának s egyben a vállalat érdemes elnökének neve, aki teljes odaadással dolgozik a vállalat létesítésén. Ugy halljuk, hogy az előmunkálatok már sennyire előrehaladtak, hogy a gyár üzemét május hó 1-ére megkezdji.

Árverések. A városi tanács városi bérletekre január hó 12-én árverést tart.

Belépés a Zion együletbe. Folyó évi december 25-től 1910. január 25-ig felvételi-díj fizetése nélkül lehet belépni

a Zion debreczeni betegsegélyző egyület köteleibe. Ezen immár 19 év óta áldásosan működő egyület havi 2 kor. tagsági-díj ellenében az egész családnak ingyen orvost, gyógyszer, heti 8 kor. betegsegélyt és 300 kor. haláleseti segélyt nyújt tagjainak. Bővebb tájékoztatást nyújt az egyület titkára. Iroda: Piacz u. 63. sz. földszint. Nyitva naponta 6-7 óra közt este. Az előjáróság.

A legszebb újévi ajándék Némethy „platinotypia” arcképei.

Elfogtak egy notórius betörőt. Egy régi, notórius betörő került most a véletlen folytán a debreczeni rendőrség kezére, Lipták Jánosnak, egy régóta körözött csavargó cipészsegédnek személyében. Lipták János, aki évekkal ezelőtt Debreczenben működött s nem egy betörés fűződik az ő nevéhez, néhány nappal ezelőtt újból visszatért régi sikereinek színhelyére. Egyik társával betört a Tizenháromváros utcában levő Klein féle korozmába, ahonnan egy se reg liter bort vittek el. Talán mást is elvitt volna, de közben Klein észrevette, hogy üzletében betörők járnak s zajt csapott, mire a tettesek elmenekültek a korozmából. Tegnap éjjel Lipták a Hatvan-utca 71. számú házban próbált szerencsét Betörte Bagi Kálmán szuster műhelyének ablakát s bemászott. Mivel semmi elvihetőt nem talált, az ablakon kimaszott az utcára. Eppen akkor jött arra Csapó László utászkatona és Polgári Lajos 89. gy. ezredbeli katona, akik menten lefűlétek s átadták a rendőrségnek. Liptákot azonnal letartóztatták. Társát reggel fogták el. A két betörő kihallgatását ma délelőtt kezdte meg Mile Pál rendőrkapitány.

Tolvaj szobabérlő. Horváth János asztalos segéd a Simorffy-utcán bérelt lakást Weisz Józsefnétől. A szobaur tegnap háziasszonya fiókját feltörte s 10 korona 80 fillért készpénzben vitt el. A rendőrség Horvátot egy mulatóhelyen fogta el.

A nap halottal. A debreczeni állami anyakönyvi hivatalnál ma a következő haláleseteket jelentették be: Varga Gábor ref.

84 éves, Nagy Ida ref. 5 hónapos, Eszenyi Péter ref. 22 napos, Kubinyi Klára ref. 16 hónapos, Spitz Ignác izr. 70 éves, Nagy Lajosné 67 éves, Végh András ref. 2 hónapos, Biri N. ref. 1 óra, Dancziger Sándor izr. 2 hónapos, Luczák Ilona g. kath. 5 hónapos, Balogh Róza 2 éves, Bészler Ervin r. kath. 8 hónapos, Daru József ref. 8 hónapos, özv. Szabó Imréné ref. 68 éves, Béni Eszter 1 napos.

A Néptakarékpénztár mint szövetkezet, Piacz-u. 75. sz. a. heti biztosítással kapcsolatos hosszu lejárati kölcsönöket nyújt.

Gumi különlegességek Györfy Testvéreknél Piacz-u. 80.

Csudaszép és szolid a Petőfi téren létesített új „Nemzeti Kávéház” ahol mindennap Veres Tóni zenekara hangversenyezik.

Egy utcai nagyobb szobát esetleg előszobával keres uri ember a Szent-Anna-utca elén vagy a piachoz közel. Lehet bútorozva vagy anélkül, ajánlatokat sürgősen kér „Garzon” jelligére kiadóba.

Újévi képes lapok óriási választékban bámulatos olcsón kaphatók Aczél anti-quáriumban ref. Kistemplommal szemben.

Újévi ajándékoknak legalkalmasabb diszkönyvek, ifjusági iratok, szízes levélpapír dobozok stb. nagy választékban kaphatók *Hegedűs és Sándor* könyv és papirkereskedésében *Kossuth u. 11*

Eredeti újévi szerencse malacok és tréllás tombola nyeremény tárgyak Mentze áruházában *Kossuth-u. 4. szám*

Hock, Révész, Tompa, Szász imakönyvek leszáll. áron *Harmathynál Fűvészkert u. 14.*

Megnyílt a legújabb férfi fiú és gyermek ruha Versenyáruház a Csapó utcán a „Kispipa” helyén. Rendkívül olcsón lehet ott vásárolni téli ruhákat.

FŐVÁROSI BAZÁR

Simonffy-utca 1. sz. Bérpalota, Debrecen.

Csodaszép Ékszerkiállítás!

látható a

Löfkovits Arthur és Társa

országszerte legjobb hírnévnek örvendő, legmagasabb helyekről többszörösen kitüntetett óras, ékszerész ezüstnemű üzletének kirakataiban.

Legszebb,

Legtöbb örömet szerző

Maradandó értékű

Újévi ajándékok.

A modern ékszerészet műremekei sehol sem látható óriási választékban vannak felhalmozva, melyek a

nagy újévi vásár

alkalmából, minthogy legnagyobb részük sajátműhelyünkben készült, gyári áron állanak a n. é. karácsonyi vásárló közönség rendelkezésére.

Terménytőzsde.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentése
Budapest, 1909 dec. 27.

Készaru üzlettel.		
1910. októberi buza	11.78	11.79
májusi buza	13.76	13.77
1910. áprilisi buza	13.92	13.93
májusi rozs	—	—
1909. októberi rozs	—	—
1910. áprilisi rozs	9.85	9.86
1901. októberi zab	—	—
májusi zab	—	—
1910. áprilisi zab	7.60	7.61
1910. júliusi tengeri	—	—
májusi tengeri	6.65	6.66
1909. szeptemberi zab	—	—
augusztusi tengeri	—	—

Ezt feljegyzem!

hogy

Rose Dezső

ékszerésznél

Debreczen, Piac-utca 55. szám a.

Egy szép

menyasszony ékszer csoport

és pedig

- Egy divatos arany hosszú láncz
- Egy divatos arany női óra
- Egy divatos arany karperec
- Egy divatos arany köves gyűrű
- Egy tömör arany jeggyűrű
- Egy pár divatos arany fülbevaló

150 koronáért

jótállás mellett kapható.

Ékszerek a legpazarabb kivitelben állandóan raktáron.

Hamburgeri kivitelű özég

úgyes képviselőt keres

heringre.

Ajánlatok R. U. 228. alatt Haasenstein és Vogler A. G. Hamburg.

Új üzlet!

Ha még nem győződött meg, hogy hol vásárolhat **I-ső rendű tartós cipőket**, akkor keresse fel a

Hazai cipőraktárt

Piac utca 34. (közvetlen a posta mellett), a hol csak saját műhelyében készülnek.

5500 közjegyzői leg. hit. orvosi és magán bizonyítvány igazolja, hogy a

RAISER-féle mell-karamellák
a 3 fenyővel

Köhögés

rekedtség, nyálkásodás, katarrhus, görcs és számarhurut ellen legjobban hataak.

Osomagja 20 és 40 fillér. Doboz 60 fill. Kapható Tóth Béla, Mihalovits Jenő, Marakózy László, Grósz Nagy Ferencz, Mauthner Alfréd gyógyszerészeknél, Jóna és Jóna és a Központi drogeriában. Ujfehértón: Tron Gyula gyógyszerésznél. Püspökladányban: Harsányi Lajos gyógyszerésznél.

Wirth Zongorák

Fekete, Mahagoni, diófa színben gyári áron kaphatók
SCHMIDT S.

zongora raktárában, Piacz-utca 78. szám.

Aláírási felhívás.

Debreczen sz. kir. város és vidéke t. közönségének szives tudomására hozzuk, hogy

JELZÁLOG és HITELBANK mint szövetkezet

cég alatt korlátolt felelősség alapján álló szövetkezetet alapítottunk, mely céljaul tűz'e ki olosó hitelnyújtás által a gazdasági, ipari és kereskedelmi érdekek istápolását. A szövetkezet 5 éves évtársulatot alakít,

heti 50 fillér törzsbetéttel, s működését 1910. évi január hó 1 én hivatalos helyiségében **Piacz-utca 30. szám alatt,** (Ungvári ház) kezdi meg.

Az igazgatóság:

Dr. Láng Sándor
orvos, elnök,	Berényi Lajos
máv. főfelügyelő alelnök.	Turai Frigyes
ügyv. igazgató.	Dr. Tóth János
ügyvéd, jogtanácsos.
Blattner Gyula,
Grossmann Ignác,
Lukács Soma	Gfűck Sándor
Kiss Ignác,
Szikszay Géza,
Urbanovics Miksa.	Goldberger Adolf,
Lukács Izidor,
Tóth Lajos,	

Felügyelő-bizottság:

Szilágyi Jenő,	Bisothka István,	Ifj. Ganófszky Lajos,	Kormos Gyula.

Aláírás eszközölhető bármely igazgatósági vagy felügyelő bizottsági tagnál.

**Legujabb női ruhaszövet,
Bársony és selymek,
mosóvelekedus választékban**

raktárra érkeztek

Donogán és Somossy

üzégnél

Debreczen, Ristemplombazár.

Figyelem!

Szives figgelmét felhívom a nagyérdemű borfogyasztó közönségnek, évek óta fenn álló saját termésű vámosperesi

homoki fajboraim

elárúsítására, melyet most is a legolcsóbb napi árak mellett legtisztábban kezelve árusítom. Már 32 krajczártól kezdve finom fajbort, ugyszintén valódi borezetet igen olcsón lehet nálam kapni. Valamint mintegy 100.000 drb. rizling, ezerjő, kövidinka, mustosfehér és csemege faj ültetni való vesszők olcsó árért nálam megrendelhetők. Szives partfogást továbbra is tisztelettel kérem

Gelberger

József kir. hercege utca 52. sz

Csemege alma egész éges, válogatott, szép, tartós, íróli fajok: Parmen, Jonathan, Belflor, Törökbatán, Rozmaring, Szeresike és Batul legnemesebb fajokból vegyesen öt kilos postatosárral 3-50 ötven kilós ládával **25 koronaért** száz kilós ládával **45 koronaért** gombosan, lelkiismeretesen és szavatolt fagymentesen csomagolva szállítja utánvétellel **Szeless Pál** Nagymarosou, Hont megye.

Az Ujév alkalmából

ajánlom becses figyelmébe az üzletben berendezett kiállítást, ahol nagyválasztékban saját gyártmányu **habstüemeny**, birsalma sajtól **arabeszk**, **barack**, **csemege**, **Patience sütemény**, **mandulás sütemény**, **likőr** és **fondán karikák** **csokoládé** alakok kaphatók ezenkívül raktáron tartok **kis likőrvegeket**, **arany és ezüst szálak** (Lemeta) **kis sörös üvegeket**, **csokoládé szivarkákat** és **cigaretteket**, **salon cukorkákat** legdiszesebbre csomagolva és még sok szép és olosó ajándéktárgyat

RIESZ LIPÓT cukrász

Piacz-utca 42.

NEUBAUER JÁNOS

SODRONYMŰ GYÁROS

DEBRECZEN, KÉTMALOM-UTCZA 4. SZÁM ALATT.

Készít szabadalmazott beton lömbös szőlőlugas-oszlopot, sodronykerítéseket szabaddalmazott csőoszlopokkal a legegyszerűbttől a legdiszesebbig, nyárlakok, emlékkertek, teniszpályák, parkok, szőlők, gyümölcsösök, fáczánosok stb. bekerítésére. Továbbá kitérő ruganyos sodronyágybatét, szabadalmazott acélsodrony kocsitűst, ökörszájkosarat, sodronylábtűrlőt, föld és kavicsáthányó rosták, ba emlíházat, kavics és fahordó kosarat, ablakrostélyokat, szórórosta szőretet és szabadalmazott menyezeti nádfontot, tuskóssodronyot, zöldre festett erős sodronyhálót légy és szunyog ellen stb.

Kívánatra nagy képes árjegyzékemet ingyen és bérmentve küldöm, Szives partfogást kérve, vagyok tisztelettel

NEUBAUER JÁNOS.

Apró hirdetések.

Betöltendő.

Építési rajzoló alkalmazást talál Pavlovits és Szilágyi műépítészeknél Piac-u. 42. sz.

Házmester felvételek azonnal. Iskola utca 8.

Adás-vétel.

Karácsonyi (ünnepi szám) hírlapok: Az Újság, Pesti Napló, Független Magyarország félárban kapható a Nagy-féle tőzsdében Városház alatt.

Mindenféle villamos berendezéseket helyben és vidéken olcsó árak mellett legnagyobb szakértelemmel rendez be

FÖLDVÁRI L.

Cégtulajdonos: Földvári Mór.

Debreceni első elektrotechnikai vállalat.

Kossuth utca 1. szám. — Telefon: 158. Állások legelőnyösebb árak mellett csakis nálam szerezhetők be

Téli női, férfi és gyermek harisnyák, keztyűk, alsó trikó ruhák leszállított árakon Márton Gyula üzletében Piac-u. 9. Új harisnyák kötése és fejelése elfogadtatnak.

Új rendszerű női férfi divatruk és butoreladás, A mai naptól kezdve minden hitelre egyén kényelmes heti vagy havi részletfizetés mellett szerezheti be nálam szépségletét női divat cikkekben, női kabátok, férfi öltönyök, felöltők, mindennemű váznak és csinosításokban, saját készítésű c'oth és Cashmir paplanokban, valamint egyszerű és modern butorokban. A készpénz melletti áraknál mindössze 5% árkülönbség. Kaiser Salamon, Hatvan-u. 2.

Weisz Ferencz épület és mű-butor "asztalos" Hatvan-utca 9. Készít minden az asztalos szakmába vágó munkákat elsőrendű kivitelben, mérsékelt árban.

Eladó a város belső területében fekvő Széchenyi utca végén egy hoid 260 □ olyan telen is lakható nyaraló, mely áll teljesen gondozott parkból, 4 szoba (szilárd épület) és az összes modern melékhelyiségekből levő uri lakásból, teniszpálya, villanyvillagítás, továbbá nagy gyümölcsös és kerti veteményeknek megfelelő földből. A legjutányosabb fizetési feltételek. Értekezhetni: Turai Farkas tudokozódó irodájában.

Csépő garnitúrákat eladók és veszek Ehrenreich Samuelt Széchenyi utca 44.

Eladó házak. Széchenyi utca 50. sz. ház 80.000 korona, a betébi. tartozás vállalása mellett; Arany János utca 59. sz. ház, ára 80.000 kor., mely 6 év alatt fizetendő le, addig természetesen 5 1/2 kamat fizetendő.

Hochserrel ellátott, szigoruan kóser tea-vaj, naponta friss ékezés, kapható József kir. herceg-utca 84.

Lakás.

Hat szobás lakás, külön kerttel és verandával majus 1-re kiadó. Széchenyi utca 20.

Egy szép nagy pincze-raktárhelyiség, száraz, világos, tiszta azonnal kiadó, értekezhetni Arany János utca 23. szám alatt.

Különféle.

Új női fodrász terem nyílt meg, modern villanyberendezéssel, ahol sampong-mosás, hajfestészet, ondulálás és a legdivatosabb hajmunkák legszebben készíttetnek. Weisz Edéné Piac u. 38. az udvarban. Kifésült és vágott haját legmagasabb árban veszek.

Magánkutató iroda. Iskola utca 4. szám Kényes megbízásokat, megfigyeléseket és nyomozásokat elvállal, úgy magán, mint családi ügyekben Krámer József.

Nincs többé szobafűst.

A JOHN-féle kéménytoldó

minden kéményt megjavít. Leszállított olcsó árak

Kapható

Lukács Vilmos és Testvéréné! Hatvan-utca 5.

Légszuszre berendezett fejmosó és hajszárító

Női fodrász üzlet

Simonffy-utca 5. szám. (Fajpiacz.)

Elvállal mindenféle hajmunkák készítését a legdivatosebb kivitelben, valamint alkalmi frizurák fésülését.

Hajmunkákban nagy raktár és legolcsóbban beszerezhetők. Levágott és kihullott hajak megvételnek. Szives pártfogást kér

Özv. Czltrom Mórné női fodrász.

Tanuló leányok felvételnek.

Vegyenek csak

Szt.-Pétervári sárczipó utólérhetlen a tartósságban.

Válódi csak ezen háromszögű védjeggyel

Új évi ajándéknak

alkalmas csinos ékszerek olcsón szerezhetők be

Vági István

ékszerésznél, Miklós-utca 10.

Ez alkalomra szép kivitelben alakít át ékszereket és vállal mindennemű javítást.

Kenyér-piacz!

Dégenfeld-tér.

Előre haladt idény miatt a mai naptól kezdve

Játék, diszmű és alkalmi ajándék tárgyakat

mélyen leszállított árak mellett árusítunk.

Párisi Nagy Bazár

Női kényes táskák, pénz, szivar és cigaretták nagy választékban olcsón kaphatók.

Alapított 1893. évben

Telefon: 632.

Telefon: 632.

Halmágyi

női és leány felöltők legnagyobb áruháza

Debrecen, Piac-u. főpostával szemben.

„OCCASIO“

ujévi vásárt

a tulhalmozott raktár miatt

már folyó hó 26-tól

kezdődőleg rendezi bezárólag

f. évi december hó 31-ig,

mely alkalommal az eddigi áraknál olcsóbban kerülnek eladásra a következő cikkek, u. m.:

A felöltő osztályban:

Leány felöltők színes

angol kelméből . . . K 8.—

Női felöltő színes

gyapju kelme . . . „ 10.—

Plüsch felöltő fekete

és színes . . . „ 15.—

Posztó felöltő fekete

téli . . . „ 11,50

Gyermek köpeny téli „ 8,80

A pongyola osztályban:

Halbordaszövésű kelme

pongyola K 15.—

Delain pongyola színes „ 12,50

Mosó pongyola . . . „ 6,50

Az alj osztályban:

Színes angol alj . . . K 5,50

Színes angol alj finom „ 7,50

Fekete gyász alj . . „ 9,50

Fekete finom alj zsi-

nórral „ 15.—

A blous osztályban:

Fehér csipke blous . K 6,50

Fehér tüll blous . . . „ 10.—

Színes tüll blous min-

den színben . . . „ 16.—

Színes selyem blous

angol „ 12.—

Az összes Berliini és Párisi Modellek, va-

lamint estélyi köpenyek, Jeanskin, Astra-

chan és más Szörme valamint Jeal Plüsch

és bársony felöltők meglepő olcsón

szerezhetők be.